

แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
Guidelines for skill development of private school
Administrators under the office of Education,
Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

วาสนา ไกรสินธุ์*

Wasana Krisin

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Master of Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

วีรภัทร ภัทรกุล**

Weeraphat Phattharakul

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ประเทศไทย
Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand.

Email: 76477022@aru.ac.th

Received: November 14, 2023

Revised: August 26, 2024

Accepted: September 04, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (๒) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน วิธีการดำเนินงานวิจัยมี ๒ ขั้นตอน คือ (๑) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด พระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒๕๐ คน ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางของเครจซ์และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๖๔ สภาพที่พึงประสงค์มีค่าความเชื่อ มั่นเท่ากับ ๐.๔๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน (๒) นำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะ

* นางวาสนา ไกรสินธุ์ Mrs.Wasana Krisin นักศึกษาศาการบริหารการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Education Administration Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

** ดร.วีรภัทร ภัทรกุล Dr.Weeraphat Phattharakul ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Thesis Advisor

ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน ๗ ท่าน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า (๑) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (๒) แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย ๔ ด้าน ดังนี้ (๑) ทักษะด้านเทคนิค ผู้บริหารจัดสรรงบประมาณรวมถึงทรัพยากรทางการบริหารเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาพัฒนาตนเองโดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม (๒) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารจัดกิจกรรมและโครงการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับบุคลากร เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานภายในองค์กร (๓) ทักษะด้านนวัตกรรม ผู้บริหารจัดการประชุมเพื่อชี้แจงให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกันในภาพรวมขององค์กร เพื่อให้มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาองค์กรไปในทิศทางเดียวกัน (๔) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ผู้บริหารส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยจัดสรรเวลาให้ครูและบุคลากรอย่างเพียงพอสำหรับการเรียนรู้แก่ผู้เรียนรวมถึงการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้ก้าวทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน

คำสำคัญ : ทักษะ; ผู้บริหาร; แนวทางการพัฒนา

Abstract

This research has two objectives: (1) to study the current conditions and desired conditions for developing the skills of private school administrators; (2) to present guidelines for developing the skills of private school administrators. The research method has 2 steps. (1) study the present condition Desired conditions and guidelines for developing the skills of private school administrators. Under the jurisdiction of the Phra Nakhon Si Ayutthaya Provincial Education Office. The sample group was 250 private school teachers in the academic year 2022 in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, which were obtained from Crejcie and Morgan's tables. The research instrument is a questionnaire about the current condition with a reliability value of 0.64. The desired condition has a reliability value of 0.47. Statistics used in data analysis include mean and standard deviation and index values. Needs and skills development for private school administrators (2) Present guidelines for developing the skills of private school administrators. There were 7 key informants, which were obtained by means of purposive

sampling. The research instrument was a semi-structured interview and analyze content data.

The results of the research found that: (1) Current conditions and desired conditions for developing the skills of private school administrators. Overall, it is at a high level. (2) Guidelines for developing the skills of private school administrators consist of 4 areas as follows: (1) Technical skills Administrators allocate budgets and administrative resources to allow teachers and educational personnel to develop themselves by acquiring additional knowledge related to their work appropriately. (2) Human relations skills Executives organize activities and projects to build good relationships with personnel. To create a good atmosphere for working within the organization. (3) Conceptual skills Managers meet to clarify for personnel to have a common understanding of the organization's overall picture. To have the aim of developing the organization in the same direction. (4) Educational and teaching skills Education Promotion Administrator. By allocating sufficient time to teachers and personnel to provide learning to students, including developing the curriculum of educational institutions to keep pace with the changing conditions of today's society.

Keywords: Skill; Executive; Development Guidelines

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการการกระจายอำนาจให้กับทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ด้วยเหตุนี้จึงมีการกำหนดให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีความสอดคล้องเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ จึงกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการและเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการการศึกษาให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School based management) เป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา^๑

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕, (กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๖), หน้า ๖-๗.

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการจัดการศึกษาขององค์กร ซึ่งคนที่เข้ามาเป็นผู้นำของสถานศึกษาในยุคที่สังคมมีการขับเคลื่อนประเทศเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารงานในสถานศึกษาและเป็นผู้ดำเนินการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกฝ่ายและดำเนินการบริหารงานให้กิจการในสถานศึกษาเจริญก้าวหน้า บรรลุเป้าหมายวางไว้ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีทักษะการบริหารที่หลากหลาย เพื่อให้การบริหารประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา^๒

ผู้บริหารสถานศึกษา คือ เครื่องชี้วัดระดับความรู้ความสามารถเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสถานศึกษาซึ่งเรียกรวม ๆ ว่า “ทักษะ” เพราะทักษะการบริหารมีความสำคัญในฐานะที่เป็นรูปแบบการปฏิบัติงาน ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้ทักษะที่มีประสิทธิภาพ เพราะอาจมีสถานการณ์ที่เข้าสู่ภาวะจำเป็นต้องจัดการหรือการแก้ไขปัญหาให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในความดูแลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มากถึงร้อยละ ๖๐ ซึ่งประสบปัญหา ได้แก่ ขาดแคลนบุคลากร ขาดงบประมาณ ในการพัฒนาสถานศึกษารวมถึงปัญหาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับต่ำกว่าเกณฑ์ เป็นระยะเวลานาน ส่งผลกระทบต่อการแสดงทักษะการบริหารสถานศึกษา รวมทั้งมีความท้าทายต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะจัดการกับภาวะวิกฤติต่าง ๆ ให้ผ่านไปด้วยดีทำให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ^๓

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปทางการศึกษาหรือสาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน ๗ คน พบว่าการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความคล้ายคลึงกันผู้วิจัยจึงสรุปและใช้ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ผู้บริหารควรมีความรู้ ความสามารถ ในการใช้ทักษะและเทคนิคใหม่ ๆ ในการบริหารงานในสถานศึกษาพร้อมทั้งผลักดันให้ความรู้ รวมไปถึงการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน สอดรับกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ ขั้นตอน กระบวนการที่เข้าใจง่ายและสามารถปฏิบัติได้จริง มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ เมื่อเกิดปัญหาสามารถแก้ไขได้ทันที่และทำให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุดกับสถานศึกษา

^๒ คารมณ เพียรภาณุ, “ความเป็นผู้นำมืออาชีพ”, วารสารวงการครู, พิมพ์ครั้งที่ ๕. (กรุงเทพมหานคร: ปี.เค. อินเตอร์ ปรีน, ๒๕๕๘), หน้า ๒๒.

^๓ ชัยยนต์ ภูมิกล่อม, “ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕), หน้า ๘๐.

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจ ศึกษาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อผู้บริหารในการนำไปพัฒนาให้เป็นผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการบริหารและมีภาวะผู้นำ ซึ่งจะทำให้การบริหารงานของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๙๕๗ คน
๒. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๒๕๐ คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ ๒ สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จากแนวคิดทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม เป็นประเด็นคำถามในแบบสอบถาม ดังนี้

๑. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๗ ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของสำนวนภาษาและความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาคำดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ๐.๘๐ - ๑.๐๐

๒. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน เพื่อนำค่าที่ได้มาหา ค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค หาค่าความเชื่อมั่นของสภาพปัจจุบัน เท่ากับ ๐.๘๘ และค่าความเชื่อมั่นของสภาพปัญหา เท่ากับ ๐.๘๙ นำผลการวิเคราะห์มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข

๓. ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๕๐ คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

๒. ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๕๐ ชุด นำมาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจนับ จำนวน ๒๕๐ ฉบับ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ ๒ ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ ๒ การนำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปทางการศึกษาหรือสาขาการบริหารการศึกษา จากการสัมภาษณ์โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน ๗ คน

๒. ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษา จำนวน ๓ คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน ๒ คน และนักวิชาการศึกษา จำนวน ๒ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ ๑ โดยนำค่าผลต่างของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าสูงที่สุดมาสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนา

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

๑. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสาร หนังสือที่เกี่ยวข้อง
๒. สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยกำหนดขอบเขตของคำถามจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๓. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
๔. แบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงให้เรียบร้อย ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นผู้วิจัยจึงนำไปใช้จริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้วิจัยจะขอสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล
๒. ผู้วิจัยประสานงาน โดยการนัดหมายวัน เวลา สถานที่ที่แน่นอนกับผู้ให้สัมภาษณ์และออกไปสัมภาษณ์
๓. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักที่กำหนดไว้จำนวน ๗ ท่าน พร้อมขออนุญาตทำการจดบันทึกระหว่างการจดบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และนักวิชาการ ศึกษา โดยนำรายงานแบบสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนมาวิเคราะห์เนื้อหาทั้งหมดในแต่ละ หัวข้อของการสัมภาษณ์ เพื่อแยกแยะแนวคิดที่ปรากฏในเนื้อหารายงานการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย

๑. สภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคนิค ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.66) และสภาพที่พึงประสงค์ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.47) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.78$, S.D.=0.43) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการศึกษาและการสอน ($\bar{X}=4.64$, S.D.=0.54) และค่าความต้องการจำเป็นทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยภาพรวมผลความต้องการจำเป็นมีค่าเท่ากับ 0.10 ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนี ความต้องการจำเป็นทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรี-อยุธยา โดยภาพรวมรายด้าน ดังนี้

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
๑) ด้านเทคนิค	4.34	0.62	มาก	4.75	0.48	มากที่สุด	0.10
๒) ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.26	0.62	มาก	4.78	0.43	มากที่สุด	0.12
๓) ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.24	0.66	มาก	4.70	0.55	มากที่สุด	0.11
๔) ด้านการศึกษาและการสอน	4.28	0.65	มาก	4.64	0.54	มากที่สุด	0.08
รวม	4.27	0.64	มาก	4.71	0.47	มากที่สุด	0.10

๒. แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า (๑) ทักษะด้านเทคนิค ผู้บริหารใช้วิธีฝึกอบรม การจัดประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการศึกษาดูงานในสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะ กลยุทธ์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับการบริหารงาน และนำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ (๒) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารมีมุมมองความเข้าใจที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ร่วมงาน ยอมรับฟังความคิดเห็น รวมถึงเป็นแบบอย่างที่ดีและมีการประเมินตนเอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองต่อไป (๓) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้มี

การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน รับฟังแนวคิดใหม่ ๆ รับทราบปัญหาและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ไปในทิศทางเดียวกัน (๔) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตร มีการสอนงาน การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้เข้าใจหลักสูตรของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูมีการพัฒนาตนเอง เพื่อกระตุ้นให้ครูมีความตื่นตัวในการจัดการเรียนการสอน และมีการติดตาม ประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำประเด็นที่ได้มาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

๑. สภาพปัจจุบันทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเทคนิค ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานได้ตามนโยบายหรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคนิคเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ใช้ประสบการณ์และทักษะทางการบริหารจัดการในการวางแผนงานได้อย่างเป็นระบบ มีทักษะด้านการศึกษาและการสอนระดับผู้บริหารให้ความสำคัญต่อหลักสูตร เปิดโอกาสให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันสร้างความเข้าใจในหลักสูตรให้ชัดเจน เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งสอดคล้องกับ พินลพวรรณ เพชรสมบัติ^๕ พบว่า ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับวิธีการกระบวนการดำเนินงานและเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม รวมถึงความสามารถในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ทักษะด้านเทคนิคมีความจำเป็นในการใช้จัดกิจกรรมกระบวนการ ขั้นตอนต่าง ๆ มีอะไรบ้างและจะทำงานนั้น ๆ ได้อย่างไรให้เกิดผลสำเร็จ

สภาพที่พึงประสงค์ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้นำองค์กรเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย เป็นบุคคลที่ชี้แนะ ให้คำแนะนำ สร้างขวัญและกำลังใจ รวมถึงสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดแรงจูงใจในการทำงาน ขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามนโยบายได้ ซึ่งสอดคล้องกับ เดรกและโรว์ (อ้างถึงใน ภูมิ พงษ์โชคชัย)^๕ พบว่า ผู้บริหารที่ไม่มีทักษะทางการบริหาร ก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องของความมีอคติ ขาดเป้าหมายที่แน่นอนและขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้นำที่ดี เกิดบรรยากาศของความ

^๕ พินลพวรรณ เพชรสมบัติ, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ๒๕๕๙), หน้า ๒๔.

^๕ เดรกและโรว์ (อ้างถึงใน ภูมิ พงษ์โชคชัย), “การใช้ทักษะการบริหารงานของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม”, *การค้นคว้าอิสระปริญญาโท*, (มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๗), หน้า ๒๙.

ขัดแย้ง ผู้บริหารควรมีการพัฒนาเกี่ยวกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีการวางแผนแก้ไขปัญหในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อระดับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษา

ความต้องการจำเป็นทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก องค์กรประกอบไปด้วยบุคลากรที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารเป็นศูนย์กลางในการประสานงานให้บุคคลทำงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมาย จึงมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานและการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ จรูณี แก้วเอียน^๖ พบว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจึงเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาเป็นผู้นำและผู้สร้างขวัญกำลังใจ เพื่อนำสถานศึกษาไปสู่ความเป็นสากล และประสบผลสำเร็จ

๒. แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย

แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน มี ๔ ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน โดยผู้บริหารต้องกำหนดแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหาร มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เสริมสร้างทักษะการบริหาร มีการนำเทคนิคใหม่ ๆ เข้ามาใช้ มีมุมมองความเข้าใจผู้ร่วมงาน รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา และกำหนดเป้าหมายให้ไปในทิศทางเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและไม่ขัดแย้งกัน ผลักดันในด้านหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีความทันสมัย เป็นปัจจุบันที่ใช้ได้จริงและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยนต์ ฉิมกล่อม^๗ พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา รายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถทางการบริหารงาน ให้ความสำคัญและความต้องการจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางการบริหาร เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารองค์กรให้ภารกิจบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร กล่าวได้ว่า ทักษะด้านเทคนิคเป็นทักษะที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้วยความชำนาญ เชี่ยวชาญ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะที่ผู้บริหารมีการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะที่ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้ รวมถึงต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่ดีและทักษะด้านการศึกษา

^๖ จรูณี แก้วเอียน, เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร มีอาชีพ จังหวัดสงขลา, (สงขลา: ชาญเมืองการพิมพ์, ๒๕๕๗), หน้า ๖๗.

^๗ ชัยยนต์ ฉิมกล่อม, “ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓”, ปรินญาณพนธ์ปริญาญมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕), หน้า ๘๑.

และการสอนเป็นทักษะที่เกี่ยวกับผู้นำทางการศึกษา เป็นผู้มีความรู้ เป็นนักวิชาการและผู้ให้คำปรึกษาที่ดีแก่บุคลากรภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการบริหารและการสร้างมาตรฐานทางด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๔๒.

_____. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๖.

_____. แนวทางปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: ที.เอส.บี.โปรดักส์, ๒๕๕๐.

คารมณั เพียรภาณุ. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ. วารสารวงการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: บี.เค. อินเทอร์เน็ต, ๒๕๕๘.

จรรณี แก้วเย็น. เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา: ชาญเมืองการพิมพ์, ๒๕๕๗.

ชัยยนต์ ฉิมกล่อม. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓. ปริญญาานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๕.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. “ทักษะการบริหารของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ๒๕๕๙.

Drake, T. L., and Roe, W. H. *The Principal ship*. (3rd ed.). New York : Macmilan, 1986.

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐. แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.moe.go.th/>. [๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖].